

Metodologia badań kulturoznawczych

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Kulturoznawstwo	Cykl dydaktyczny 2025/2026	
Specjalność -	Kod przedmiotu HKLTS.I4.02568.25	
Jednostka organizacyjna Wydział Humanistyczny	Języki wykładowe polski	
Poziom kształcenia Studia licencjackie I stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów Stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów Ogólnoakademicki	Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Nie	
Koordynator przedmiotu	Tadeusz Gadacz	
Prowadzący zajęcia	Paweł Zaborowski, Tadeusz Gadacz	
Okres Semestr 3	Forma zaliczenia Egzamin	Liczba punktów ECTS 6
	Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 30 Ćwiczenia audytoryjne: 30	

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Znajomość metodologii badania kultury i (w podstawowym zakresie) metodologii badań społecznych.	KLT1A_W01, KLT1A_W06, KLT1A_W07, KLT1A_U11	Kolokwium, Egzamin

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	Znajomość zasad oceny jakości badań.	KLT1A_W01, KLT1A_W03	Aktywność na zajęciach, Projekt
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Umiejętność przygotowania projektu badawczego i narzędzi badawczych.	KLT1A_U02, KLT1A_U11	Projekt
U2	Umiejętność doboru i analizy danych w badaniach kulturoznawczych.	KLT1A_U02, KLT1A_U22	Projekt

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Celem kursu jest wprowadzenie studenta do zagadnień związanych z metodologią badania kultury i (w podstawowym zakresie) metodologią badań społecznych.

Nakład pracy studenta

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Wykład	30
Ćwiczenia audytoryjne	30
Przygotowanie do zajęć	28
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	28
Egzamin lub kolokwium zaliczeniowe	2
Dodatkowe godziny kontaktowe	5
Przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 153
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 60

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Ogólna metodologia nauk: A. Anzenbacher, Wprowadzenie do filozofii, Kraków 2003, s. 247-261 Filozofia, pod red. E. Martens, H. Schnädelbach, Warszawa 1985, s. 197-242 J. Hospers, Wprowadzenie do analizy filozoficznej, Warszawa 2001, s. 73-124	W1, W2, U1, U2	Wykład

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
2.	<p># Warsztat badawczy, różnice między metodami ilościowymi a jakościowymi, cechy badań jakościowych. Narzędzia badawcze. Etapy procesu badawczego. Typy źródeł. P. Atkinson, S. Delamont, Perspektywy analityczne [w:] Metody badań jakościowych, t. 2, s. 257-277. (jakość tematów badań i ich analiza). Flick Uwe, Projektowanie badań jakościowych, Warszawa 2010, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 21-42. Babbie Earl, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2005, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 109-138 i jakościowe badania terenowe, r. 13 . Analiza danych jakościowych, PWN, Warszawa 2003 . # Metody badań jakościowych – ogólna charakterystyka. Flick Uwe, Projektowanie badań jakościowych, Warszawa 2010, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 181-188. Hammersley Martyn, Paul Atkinson, Metody badań terenowych, Poznań 2010, Wydawnictwo Zysk i S-ka, s. 268-291. # Wywiad w badaniach. Dokumenty osobiste. Wywiad narracyjny. Metoda biograficzna. Kvale Steinar, Prowadzenie wywiadów, Warszawa 2010, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 119-152 Chase Susan E. Wywiad narracyjny. Wielość perspektyw, podejść, głosów, w: Norman K. Denzin, Yvonna S. Lincoln (red.), Metody badań jakościowych. Tom 2, Warszawa 2010, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 15-55. Erving Goffman, Zachowanie w miejscach publicznych, Warszawa 2008. (obowiązują dwie własne analizy: relacji zogniskowanych i niezogniskowanych na podstawie części pierwszej, drugiej i trzeciej). L. Grobel, Sztuka wywiadu. Lekcje mistrza, Warszawa 2006, s. 41-47, 51-54, 65-105, 180-204. N. K. Denzin, Reinterpretacja metody biograficznej, w: Metoda biograficzna w socjologii, (red.) J. Włodarek, M. Ziółkowski, Warszawa 1990, s. 55-71. K. Kaźmierska, Wywiad narracyjny – technika i pojęcia analityczne, w: Biografia a tożsamość narodowa, red. M. Czyżewski, P. Piotrowski, A. Rokuszewska-Pawełek, Łódź 1996, s. 35-44. Oppenheimer A.N., Kwestionariusze, wywiady, pomiary postaw, r. 12. Metody projekcyjne w badaniu postaw, Zysk i spółka, Poznań, 2004 . # Badania terenowe. Obserwacja. Obserwacja uczestnicząca. Opis gęsty. Dziennik terenowy. Angrosino Michael, Badania etnograficzne i obserwacyjne, Warszawa 2008, Wydawnictwo Naukowe PWN, s.105-125. Babbie Earl, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2005, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 308-339. Wosińska M., Przypadek złotego zęba [w:] Kaniowska K., Etyczne problemy badań antropologicznych, Łódź 2010. Kleszcz I., Wykorzystanie ukrytej obserwacji uczestniczącej w badaniu stylu życia szarej strefy w: „Kultura i Społeczeństwo”, nr 2/ 2004, Warszawa # Narracja Oleś Piotr K., Autonarracyjna aktywność człowieka [w:] Narracja. Teoria i praktyka, red. Bernadetta Janusz, Katarzyna Gdowska, Bogdan de Barbaro, WUJ, Kraków 2008, s. 37-57. Orwid M., i in., Narracje o Holocauście..., Ibidem, s. 523-533. S. Chaze, Wywiad narracyjny [w:] Metody badań jakościowych, red. N. Denzin, Y. Lincoln, PWN, Warszawa 2009, s. 15-57. # Oral history Filipkowski P., Historia mówiona i wojna. Doświadczenie obozu koncentracyjnego w perspektywie narracji biograficznych, Wrocław 2010, s. 21-44. # Analiza materiału badawczego. Flick Uwe, Projektowanie badań jakościowych, Warszawa 2010, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 169-180. Teoria i praktyka socjologii empirycznej, Warszawa 1990, PAN IFiS., Cz. III, rozdziały: Kurczewski, Pamiętnik życia codziennego: metoda, A. Wyka, Z doświadczeń nad badaniami awangardowych środowisk wzorotwórczych, M. Marody, Metodologiczne i techniczne problemy badań jakościowych na przykładzie badań Polacy 80. T. Rapley, Analiza konwersacji, dyskursu i dokumentów, r. Badanie dyskursu. Kilka uwag końcowych, s. 216-229. # Wizualność R. Barthes, Światło obrazu. Uwagi o fotografii, 1996, s. 33-55, 77-89. S. Pink, Etnografia wizualna. Obrazy, media i przedstawienie w badaniach, s. 96-122. Sztompka P., Socjologia jako metoda wizualna: fotografia jako metoda badawcza, Warszawa 2005, s. 33-46, 48-74, r. 3 i 4. Rose G., Interpretacja materiałów wizualnych. Krytyczna metodologia badań nad wizualnością, Warszawa 2010, r. 4, 10, 11, 12. # Znaczenie etyki w badaniach jakościowych. Kaniowska Katarzyna, Etyczne problemy badań antropologicznych, w: Katarzyna Kaniowska, Noemi Modnicka (red.), Etyczne problemy badań antropologicznych, Wrocław-Łódź 2010, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, s. 19-31. # Podsumowanie zajęć. Prezentacje projektów.</p>	W1, W2, U1, U2	Ćwiczenia audytoryjne
3.	<p>Kulturoznawstwo między naukami humanistycznymi, społecznymi i przyrodniczymi: The humanities between Bio-, Info-, Techno- and "Bullshit". Methodological foundations of the humanities, w: The humanities today and the idea of interdisciplinary studies : in honor of Jerzy Axer, Warszawa 2011, s. 35-46</p>	W1, W2, U1, U2	Wykład
4.	<p>Kultura jako przedmiot badań w perspektywie mitologicznej, modernistycznej i postmodernistycznej: E. Babbie, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003</p>	W1, W2, U1, U2	Wykład

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
5.	Struktura procesu badawczego (plan badań): E. Babbie, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003	W1, W2, U1, U2	Wykład
6.	Struktura procesu badawczego (konceptualizacja, operacjonalizacja, pomiar): E. Babbie, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003	W1, W2, U1, U2	Wykład
7.	Obserwacja i jej typy (eksperyment): E. Babbie, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003	W1, W2, U1, U2	Wykład
8.	Obserwacja i jej typy (badania sondażowe): E. Babbie, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003	W1, W2, U1, U2	Wykład
9.	Obserwacja i jej typy (jakościowe badania terenowe): M. Hammersley, P. Atkinson, Metody badań terenowych, Poznań 2000 E. Babbie, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003	W1, W2, U1, U2	Wykład
10.	Różne rodzaje wywiadów: Metody badań jakościowych, red. N.K. Denzin, Y.S. Lincoln, t. 2, Warszawa 2009	W1, W2, U1, U2	Wykład
11.	Wywiad narracyjny: Metody badań jakościowych, red. N.K. Denzin, Y.S. Lincoln, t. 2, Warszawa 2009	W1, W2, U1, U2	Wykład
12.	Analiza rozmów i tekstów: Metody badań jakościowych, red. N.K. Denzin, Y.S. Lincoln, t. 2, Warszawa 2009	W1, W2, U1, U2	Wykład
13.	Opis, interpretacja, wyjaśnianie: E. Nowicka, Świat człowieka – świat kultury, Warszawa 2007	W1, W2, U1, U2	Wykład
14.	Granice poznania kulturowego: E. Nowicka, Świat człowieka – świat kultury, Warszawa 2007	W1, W2, U1, U2	Wykład
15.	Zagadnienia etyczne w badaniach kulturoznawczych: E. Babbie, Badania społeczne w praktyce, Warszawa 2003	W1, W2, U1, U2	Wykład

Informacje rozszerzone

Metody i techniki kształcenia :

Mini wykład, Dyskusja, Praca grupowa

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Aktywność na zajęciach, Kolokwium, Projekt, Egzamin	
Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, Kolokwium, Projekt	

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu

w uzgodnieniu pomiędzy prowadzącym a studentem

Sposób obliczania oceny końcowej

Średnia ważona oceny z egzaminu (2/3) i ćwiczeń - test końcowy (1/3). Zaliczenia ćwiczeń wymaga przygotowania projektu badawczego.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

ewentualne nieobecności czy zaległości w treści - na konsultacjach u prowadzącego

Wymagania wstępne i dodatkowe

brak wstępnych wymagań

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa

Wykład: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci

winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego. Ćwiczenia audytoryjne: Studenci przystępując do ćwiczeń są zobowiązani do przygotowania się w zakresie wskazanym każdorazowo przez prowadzącego (np. w formie zestawów zadań). Ocena pracy studenta może bazować na wypowiedziach ustnych lub pisemnych w formie kolokwium, co zgodnie z regulaminem studiów AGH przekłada się na ocenę końcową z tej formy zajęć.

Literatura

Obowiązkowa

1. WYKŁAD
2. Literatura obowiązkowa:
3. Babbie, E. (2008). Podstawy badań społecznych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, rozdz. 9. Badania sondażowe (s. 274-319), fragment rozdz. 10. Prowadzenie jakościowych badań terenowych (s. 340-355), fragment rozdz. 11 Analiza treści (s. 358-370) i rozdz. 13. Analiza danych jakościowych (s. 421-448).
4. Jemielniak, D. (red.) (2012). Badania jakościowe. Metody i narzędzia. Tom 2. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, rozdz. Wywiad w badaniach jakościowych (s. 111-130), Analiza dyskursu (s. 189-202), Etnografia wirtualna (s. 203-220).
5. Kwiatkowski, P. T. (2007). Etnograficzne badania marketingowe. W: Badania marketingowe.
6. Od teorii do praktyki, D. Maison, A. Noga-Bogomilski (red.). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne (s. 26-45).
7. Rose, G. (2010). Interpretacja materiałów wizualnych. Krytyczna metodologia badań nad wizualnością. (E. Klekot, tłum.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, rozdz. Analiza dyskursu I. Tekst, intertekstualność i kontekst (s. 173-206), Badania widowni. Jak ludzie oglądają telewizję
8. (s. 233-254).
9. Literatura dodatkowa:
10. Angrosino M. (2010). Badania etnograficzne i obserwacyjne. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
11. Gibbs G. (2011). Analizowanie danych jakościowych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
12. Kvale S. (2011). Prowadzenie wywiadów. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
13. Silverman D. (2009). Interpretacja danych jakościowych. Metody analizy rozmowy, tekstu i interakcji. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
14. ĆWICZENIA
15. Literatura metodologiczna
16. Podstawowa:
17. Hammersley M. , Atkinson P. Metody badań terenowych, Zysk i Ska, Poznań 2000 .
18. Konecki K., Studia z metodologii badań jakościowych., Teoria ugruntowana, PWN,
19. Warszawa 2000.
20. Kvale S., InterViews. Wprowadzenie do jakościowego wywiadu badawczego, Trans
21. Humana, Białystok 2004 .
22. Metoda biograficzna w socjologii, pr. zbior. pod red. J.Włodarka i M.Ziółkowskiego, PWN, Warszawa-Poznań 1990 .
23. Miles M.B., Huberman A.M., Analiza danych jakościowych, Trans Humana, Białystok 2000 .
24. Rancew-Sikora D., Analiza konwersacyjna jako metoda badania rozmów codziennych, Wyd. Trio, Warszawa 2007 .
25. Silverman D., Interpretacja danych jakościowych, PWN, Warszawa, 2007 .
26. Silverman D., Prowadzenie badań jakościowych, PWN, Warszawa, 2008.
27. Społeczne przestrzenie doświadczenia. Metoda interpretacji dokumentarnej, pr. zbior. pod red. S. Krzychały, Wyd. Nauk. DSzW TWP, Wrocław, 2004 .
28. Suchańska A., Rozmowa i obserwacja w diagnozie psychologicznej, WAiP, Warszawa 2007 .
29. Sztompka P., Socjologia jako metoda wizualna: fotografia jako metoda badawcza, PWN, Warszawa 2005.
30. Winkin Y., Antropologia komunikacji. Od teorii do badań terenowych, WUW, Warszawa 2007.
31. Wywiad psychologiczny, cz. 1, Wywiad jako postępowanie badawcze, pr. zbior. pod red. K.Stemplewskiej-Żakowicz i K. Krejtz, Prac. Testów Psychologicznych PTP, Warszawa 2005.
32. Uzupełniająca:
33. Adams S., W. Hicks, Wywiad dziennikarski, Wyd. UJ, Kraków 2007 .
34. Borys T., Jakość życia jako kategoria badawcza i cel nadrzędny, w: Jak żyć? Red. A.
35. Wachowiak, Humaniora, Poznań 2001.
36. Borys T., r. 21.1 Jakość i ilość. Podstawowe interpretacje., w: Ocena i analiza jakości życia, pr. zbior. pod red. W. Ostasiewicz, Wyd. AE im. OL, Wrocław 2004 .
37. Gorzko M., Typ doskonały materiału socjologicznego. O niektórych zastosowaniach metody biograficznej w socjologii polskiej., WN USzcz, Szczecin 2004 .
38. Gorzko M., Procedury i emergencja. O metodologii klasycznych odmian teorii

39. ugruntowanej, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2008 .
40. Jahoda M., Deutsch M., Cook S.S. Projekcyjne metody badania postaw, w: Metody badań socjologicznych pod red. S. Nowaka, PWN, Warszawa 1964 .
41. Kadrowanie rzeczywistości. Szkice z socjologii wizualnej, pr. zbior. pod red. J. Kaczmarka, WN UAM, Poznań, 2004.
42. Krytyczna analiza dyskursu. Interdyscyplinarne podejście do komunikacji społecznej, red. A. Duszak, N. Fairclough.
43. Zogniskowany wywiad grupowy. Studia nad metodą., pr. zbior. Pod red. J. Lisiek-
44. Michalskiej i P. Daniłowicza, WUŁ, Łódź 2004 .
45. Kaźmierska K., Biografia i pamięć. Na przykładzie pokoleniowego doświadczenia ocalonych z Zagłady, Kraków 2008 .
46. Konecki K.T., Ludzie i ich zwierzęta. Interakcjonistyczno-symboliczna analiza społecznego świata właścicieli zwierząt domowych, WN Scholar 2005 .
47. Melchior M., Zagłada tożsamość. Polscy Żydzi ocaleni „na aryjskich papierach”. Analiza doświadczenia biograficznego, Wyd. IFiS PAN, Warszawa 2004 .
48. Rokuszewska-Pawełek, A., Chaos i przymus. Trajektorie wojenne Polaków – analiza
49. biograficzna, WN UŁ, Łódź 2002.
50. Rytualny chaos. Studium dyskursu publicznego, pr. zbior. pod red. M.Czyżewskiego,
51. S. Kowalskiego, A.Piotrowskiego, Wyd. AREUS, Kraków 1997 .
52. Skulmowska-Lewandowska A., Życie w biedzie. Analiza wzorów kulturowych ubogich mieszkańców Torunia, ECE, Toruń 2006 .
53. Sulima R, Antropologia codzienności, Wyd. UJ, Kraków 2000,.
54. Underhill P., Dlaczego kupujemy? Nauka o robieniu zakupów. Zachowania klientów sklepie, MT Biznes, Warszawa 2001 .
55. Woroniecka G. ? Co znaczy mieszkać. Szkice antropologiczne, Trio, Warszawa 2007 .

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
KLT1A_U02	Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego oraz samodzielnie planuje i realizuje własne uczenie się przez całe życie i zachęca innych do zdobywania wiedzy i rozwijania umiejętności badawczych.
KLT1A_U11	Weryfikuje uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych.
KLT1A_U22	Potrafi dokonać analizy zgromadzonego materiału badawczego z wykorzystaniem odpowiednich technik analitycznych i wspomagających programów komputerowych.
KLT1A_W01	Posiada podstawową wiedzę o obszarach będących przedmiotem badań kulturoznawczych.
KLT1A_W03	Zna terminologię używaną w kulturoznawstwie jako dyscyplinie naukowej.
KLT1A_W06	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji zjawisk kulturowych.
KLT1A_W07	Zna główne kierunki rozwoju kulturoznawstwa.